

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

In Catonem Maiorem annotationes

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1340)

Miror & Chrysantam, quem Xenophon. annotatque, ἀμύματα πόν... Guarinus, Atque in hac disciplina Chrysantam probo: imperite. Non enim intellexit, πύδεια hic ci-

tari Xenophontis opus de Vita & disciplina (vbi Cic. in Bruto exposuit) Cyri: in cuius operis libro quarto ad initium hac historia refertur.

IN ARISTIDEM ANNOTATIONES Guil. Xylandri & Herm. Cruferii interpretum.

Aristides æqualis fuit Themistoclis, Plataica præsertim pugna, & translato secundum eam à Spartanis ad Lacedæmonios imperio nobilis. Quadriennio prope post eictum Athenis Themistoclem decessit. autor Æmilius Probus.

318. d. Vnum arbitratur summum magistratum, à quo annus nomen habet] Xyl. vertit, Magistratum, qui Eponymus appellatur. & annotat, πῶς ἐπώνυμον ἀρχαῖον. Interpres, Magistratum insignem. Quem? Apud Athenienses nouem fuerunt antiquitus in magistratu collegæ, prætores fortasse dixeris Latine, quorum vnus forte ad id lectus, publicis literis & actis inscribatur: quem admodum apud Romanos consules Latinos signabant nomine Fastos. Id quod sic habere, paulo infra in hoc lib. Plutarchus ostendit, vbi disputatur quando Eponymus fuerit Aristides. Horum ἐνεία ἀρχόντων fit etiam supra mentio in vita Pelopidæ, & in lege quam recitat Æschines ἐν Τιμαρχῶν, Ἐάν τις Ἀθηναίων ἐπιτροπὴν, μὴ ἐξέτω αἰτῆν ἢ πέντε ἀρχόντων ἕνεκα. Cætera fere Paulan. Laconicis cui plus quam vili grammaticorum tribuo fidei.

Ibid. E. Hic puerorum chorum quem cyclium vocant] Xyl. vertit, Cyclicos pueros. & annotat, Ita apparet dictum fuisse chorum qui dithyrambos caneret. Vide Suidam.

319. e. Ac Themistocles in sodalium se coniiciens] eis ἐπιτροπῆν ἐμβάλων ἑαυτὸν. Sic vocat amicorum & sociorum suorum quasi factionem. Facilitatem Barbarus, valde inepte: sed & pleraque incommode verterat. Quid esset ἐπιτροπία, etiam apud Lylandrum indicauimus.

320. a. Nisi & Themistoclem & se male perderent] Xyl. vertit, Nisi ipsum una cum Themistocle in barathrum præcipitassent. & annotat, Βάραθρον, quasi foueam si diceres. malui tamen Græcam vocem relinquere. Carcer fuit, aut fouea veniūs, in Attica, in quam solebant fontes conijci, tanquam in puteum aliquem, & ibi perdi. Vide Suidam, Harpocrationem, & Comment. Aristoph. Pluto, ad versum, Οδοῦν ἰσολοιστῆν σὺ τὸ Βάραθρον γίνεσαι. Supra in Mario, de Iugurtha in carcerem coniecto, noster eodem est vsus vocabulo. Et quidem extat fragmentum Diodori Siculi lib. 31. in quo ea est carceris descriptio, quæ optime his congruit quæ de barathro Græci habent.

Ibid. b. Quum fusi in Amphiarum ab Æschilo iambi] Extant in Tragedia quæ inscribitur Ἐπὶ Ἀθῆναις: habent autem absolutam boni viri descriptionem.

321. d. In quibus Callias tadeser] Xyl. vertit, Facifer, quod genus sacerdotum. & annotat, Δαδούχος, is est qui sacris solennibus facem gereret: qui erat honor magnus, & sacerdotium nimirum. Nam & Pausanias pro magna felicitate refert quod in progenie Leontis ad quartum vique gradum ea dignitas permanisset: in Atticis. Interpres Antistitem vertit, minus recte, quod notauit etiam Cælius lib. 28. cap. 26. Antiqu. lectionum.

322. a. Expugnatores] Xyl. vertit, Poliorcete, & annotat, Vt Demetrius Antigoni F. reliqua Ptolemaeorum & Seleucorum cognomina. Aquila Pyrrhus à suis est cognominatus.

Plutarchus in vita eius.

323. a. Et diuersa sane fecit atque Achilles vota] Qui iniuria ab Agamemnone affectus, nihil aliud in votis habuit quam vt ipsolepreliis abstineret, grauib. cladibus affecti Græci ipsam desiderarent. Locus est Iliad. α.

325. a. Ad Orestæum] Arbitror oppidum Arcadiæ intelligi de quo Paulan. Arcadicis & Eurip. extremo Orestæ. Porro autem hostes suos Spartani ξένους, hospites seu peregrinos, ita ὑποκοσμῶμενοι vocabant, lenitate verbi tristitiam rei mitigante: quomodo Tullius ait, apud Latinos hostem dici eum qui esset perduellis. antiquitus enim hostem eundem fuisse atq; peregrinum: 1. Off. Eodem sunt apud Herodotum lib. vltimo.

328. c. Non vt illis pro agro & urbe tantum] Xyl. vertit, Pro agro & urbe, vt Spartanis. annotatque, ὡς ἐκείνοις, est in Græco libro. Barbarus. Vt maiores nostri, vertit. quod minime probo: quum inter hanc & Marathoniam pugnam non plures tredecim anni intercesserint, vt ex historia ratione apparet. itaque illud ἐκείνοις malui ad Lacedæmonios referre, qui in partem gloriæ Salaminæ & Marathonicæ non veniebant. nam ad Persas referre non video quam commode possem. Locus qui ex Herodoto paulo ante citatur, est in Calliopa.

329. e. Itaque multis obiectis ceteris] πολλὰ παρεθέμενοι ἢ γέροντι γέροντι, cratem vimineam significat, seu (vt Cæsar vocat) vineam: vt apud Polyb. lib. 8. Arrianum lib. 1. id huc non pertinet, πὸ γέροντι autem, vox est multa significans, præcipue autem parmæ cotio inductam: quomodo cum alii, tum Arrianus lib. 4. αἰ α βαο. Ἀλεξάνδρ. vritur: εἰς δὲ δὴ δὲ τὸ γέροντι καὶ τὸ γωεραος ὄβριμα πηγαί. Plutarch. in Æmili de Perseo triumpho, inuenta aut inter cætera arma, etiam Θώραξ γέροντι. Lucianus Anacharside, καὶ γέροντι ἐν τῇ ἀριστῆ. Eustath. in Dionysiam ait quadrangulum esse scutum, non retriangulum, sed hominiformi figuratum. Plam autem seu missile telum etiam significat: e constat: & in Antonio sic autor noster vritur, in Actiacæ pugna descriptione. Hic priorem notionem, vt loco huic congruam, posui. interpres dissimulauit. De cupidibus dixi in Camillo. τῆς ἀννάκταις non puto recte legi, sed πῆς, vt alias: sicut & Latini, Horatius, aliique.

330. e. Vindicis hanc quondam] In meo codice hoc epigramma mutilatum est. Nam & primus versus est deprauatus. & pentameter ei subiectus doest. Ego vnde restituum, in præsentia non habeo. Sentum integrum extuli. Paulo post Μυρατίδην legi, & Θεογαίων. Cur ita, non est obscurum. Eos autem versus sic est interpretatus idem Xylander, Hanc quondam Græci superatis hostibus aram, Libertas patria quum suauitasterit. Et profligatis seruata est Græcia Persis, Munus Eleutherio constituere Ioui.

332. b. Ad cœnas & inferias inuitat] Xyl. vertit, Ad cœnam & sanguinem fusum vocat. annotatque, Interpres ἡμιώως inferias dixit. In Græco autem non ἀιμοκουρίας, sed αἱμακουρίας legendum. quomodo Pindarus εἶπε ἰλυμπ. α. & ipse Scholiastes & Varinus habent. Vox est & Dorica & Bœotica. nam Bœotii Doricam fere habebant dialecton: quod ostendere exemplis possemus, si locus ferret.

IN CATONEM MAIOREM ANNOTATIONES Guil. Xylandri & Herm. Cruferii, interpretum.

Catonem hunc maiorem inscribo, vt ab Vtiensi distinguam. vocatur etiam Censorius, à censura, & ab aliis & saepe à Plinio. Fuisse eum Tusculanum, cum aliunde tum ex oratione Ciceronis pro Plancio constat. Gentilitatem autem & seriem Catonum explicat Gellius lib. 13. cap. 18. quod dignam est, & vtile etiam lectu. De ætate eius paulo infra annot. uinus. Floruit maxime tempore bellicū rege Antiocho.

336. c. Sicut alterum corpus] ὡς πρὸς ὑπερὸν σῶμα, quæ sequuntur καὶ ἢ καλῶν; virgula sunt distinguenda, vt intelligi possit esse dictam hoc orationem non modo necessariam, sed & in bonis ac honestis per se rebus facundiam esse, ἢ ἢ καλῶν.

Crufer. lectorem admonet vt videat num legendum sit, Organum virtutum vnicum & necessarium.

337. a. M. Curii] Manius, non Marcus, prænomen fuit Curii: quanquam & hic & sæpissime alibi Marcus libris pro Manio sit ab imperitis ingestus librariis. In comparatione & expresse & recte scribitur Μανίος Κούριος. Triumphauit autem cum alias, tum de rege Pyrrho, neque ter modo, sed quater, vt ex historiis ostendit Sigonius: Plutarchus ter modo triumphasse dicit, quod ouationem inter triumphos non retulit: ouauit autem; deuietis Lucanis. Itaque Cicero etiam in libro De Senectute eum de Samnitibus, Sabinis ac

Pyrrho triumphasse memorat, omiffi. Lucanis.
 337. d. *Exomide*, *Ἐξομίδα* vocatur. Erymon vocabuli ostendit tunicam fuisse breuem, quæ brachia & manus nequam integeret, sed ab humeris desineret. Gellius lib. 7. ca. 12. tunicam substrictam breuemque citra humerum desinentem interpretatur. Sext. Pompeius Festus ait etiam comicum fuisse vestitum, exertis humeris. Locus Gellii huc multum facit.

339. c. *Diacem* in Græco est *Σαυειδὲς*. Satyra autem mordax fuit & salsum genus carminis, quod sale multo perficitur et homines, ut notum est. Sic autor in Pericle veteris comædiæ scriptores *Σαυειδῶν ποιητῶν* appellat, qui vitæ genus id sectarentur quod in acerbe exagitantibus hominibus versaretur. Cæterum quod paulo ante verti Vas ad sacrificia in Græco est *σπονδίων*: quod ita verti originis causa. potes etiam in genere pro poculo accipere.

340. a. *Lysia orationi* Est apud Ciceronem hoc in B. utro. Ibid. d. *Aut non multos consulatu ducere dignos* ἢ μὴ πολλοὺς πρὸς ἄλλοις ἐστὶν λέγονδον, ut in Apophth. gmatiss legitur. a quoque sententiæ elegantia deperditur.

341. c. *Cato vero reuocata in mentem circuitione & ambitu Persarum* Quia à Xerxe missus exercitus, Leonidam Thermopylas obtinentem circumuenit, Epialte Malienfe iter demonstrante. Nota est historia, & apud Herodotum copiose descripta in Polymnia. Mox *ob arbores, κωνύς*, oleastros, sed ego genus posui.

Ibid. e. *Firmanos* *Φερμανοί*, Firmianos. Firmum colonia fuit Romanorum, deducta in initio primi belli Punici. Velleius volum. priore. Inde dicuntur Firmani, si recte legitur, (quod tamen & ratio videtur probare) apud Lium lib. 27. ubi horum fit mentio inter alios colonos: & apud Plin. lib. 3. c. 13. qui in Piceno fuisse indicat. Quin & apud Cic. Firmiani leguntur in 7. Philipp. & L. Tarutius Firmianus in libris De diuinatione. Amiotus *Formianiens* vertit, haud scio quid sequutus.

344. e. *Paulo minus quinquagies* Quadrages & quater, est apud Plinium, lib. 7. c. 17. & in lib. De viris illustribus.

345. a. *Sergium Galbam annos natus octoginta accusant* In Græco est *Σεργίου* mendose pro *Σεργίου*. Galba enim cognomen est Sulpiciorum: quod vel ex Suetonii Galbæ pateret, si cæterorum deessent testimonia. Sergius autem nihil minus est quam prænomen, quum sit patriciæ familiæ nomen, quæ Cutilinam protulit, sed Seruius prænomen est, & huic de quo agitur Ser. Sulpicio G. hæc conuenit. Is quum prætor in Hispania Lusitanorum xxx. millia contra interpositam fidem interfecisset, à Catone est accusatus. Ex Cic. De claris oratoribus, & Suetonio quo dixi loco. Cæterum eodem in lib. Cicer. à Plutarcho dissentit, lxxv. annos natum Catonem de vita excessisse scribens, idque Coss. L. Marcio, M. Manilio: qui in annum V. C. dcv. videntur competere, ut verum sit & quod Plin. lib. 29. cap. 1. dicit, hoc eum anno obiisse, & quod ibidem Cic. scribit, eum mortuam lxxxvi. ante suum consulatum annis. Nam de ætate Catonis

Plinius ei adientit. Sed à Plutarcho stat Liius, Quod autem de tribus Nestoris ætatibus dicitur in Numa exposit.

346. b. *Luius Gallum transfugam dicit illum fuisse qui fuit interfectus*. Locus est lib. 39. sed & hæc tota narratio in T. Quinctio per se firmiter est.

347. a. *Mercedem redempturarum contraxit* Xyl. vertit, *Publica mancipibus, minimis pretis locauit. vel ligatus summis* & annotat, *παι εἰρηλοβίας*. Liius vltro tributa habet. Interpret, operarias vertit: ut pleraque alia non satis diligenter. Intelliguntur enim ea quæ locabantur publice, & à certis hominibus conducebantur.

348. d. *Post Pauli filium Tertiam*, Supra in Æmilii vita est, iam tum Perleo bello generum eum habuisse hunc Catonis filium. quod moneo ut illud Post non ita accipias quasi post pugnam Persicam Cato filius Tertiam duxerit: sed id vocabulum ad ea quæ supra de educatione sunt dicta, referas, nisi hic aliud, aliud ibi scripsisse Plutarchum putes: quod non videtur opus esse. Neque enim illos probo qui ut ingeniosi & acuti videantur, quacunque occasione arrepta, mendacia errata & inconstantiam grauissimis scriptoribus obiciunt Ego expl. cando potius, aut (si omnino defendi non possim) excusando tueri ista debere quemuis gratum & candidum lectorem puto: nedum in serpo nodum quarere.

249. f. *Clarus vir C. Aquilius* Hic locus facit ad emendandos G. llii libros. in quibus lib. 7. cap. 14. hac de re sic legitur. Et in senatum quidem introduci, interpretare sunt vsi Cæcilio senatore. Legendum C. Acilio quod facile, sicut & mendæ occasio apparet. Quibus Coss. Romam venerint, non satis mihi constat. Otropus autem Antica vrbs est, ad Euripum sita, è regione Chalcidis Euboicæ. Hanc ad penitiam redacti bello Macedonico Athenienses quum diripuissent iniuste, à Sicyonis (quibus à Græcis cæteris erat iudicium permissum) multa eis quingentorum talentorum est irrogata: cuius deprecandæ causa Carneades cum reliquis Romam missi legati, Cætera apud Pausaniam quære, in A. hæcicis.

350. b. *Filium à literis Græcis reuocans* Xyl. *Adfirmum Græcas literas calumnians*: annotatque, Quodocunque, inquit, ista gens suas literas dabit, omnia corrumpet. Hæc & alia in hanc rem verba Catonis extant apud Plinium lib. 29. cap. 1. sicut & hæc quæ de medicis sequuntur.

352. e. *Huic modo cor soli est* Xyl. vertit, *Solus habet mentem*. & annotat, Versiculus est Homeri ex lib. 10. Vlyssæ de Tiresia, qui solus inter omnes vmbas apud inferos saperet. Ita Cato reliquos nihil esse nisi vmbas ducum existimabat, si cum Scipione Æmiliano conferrentur.

Ibid. f. *Catonis Philosophi* Eius qui Vticensis, idem & minor dicitur: cuius vita suo loco sequitur.

354. c. *Atqui multa Hesiodus* In opere De agricultura: Homeri versus sunt lib. Vlyssæ 14.

355. a. *Paratum eorum quæ non appetit* Xyl. vertit, *Quibus opus non habet*. & annotat, *ἀνὰ ὀρεγεται. οὐκ ὀμῖσι*. puto enim redundare, & sensui c. b. esse.

IN PHILOPOEMENEM ANNOTATIONES

Guil. Xylandri & Herm. Crusærii,

interpretum.

PHILOPOEMEN T. Quinctii æqualis fuit, cum quo à Plutarcho comparatur mortuus est eodem quo Annibal anno, V. C. nimirum DLXXI. Multa de eo sunt apud Polyb. lib. 2. & 11. apud Lium lib. 38. & 39. apud Pausaniam in Arcadicis.

356. c. *Cassander Mantinea summa nobilitate fuit* Apud Pausaniam in Arcadicis, & (qui hunc sequutus videtur) Suidam in Philopœmene, Cleander est scriptus: & pro Crauside, Craugis: pro Ecdemo, Ecdelus: pro Demophane, Megalophanes. *Κασσανδρῶς* autem & Cassander, vnico S. recte scribi, cum ratione constat, tum Græcorum autoritate Grammaticorum, qui Cassandram duplicato S. scribi Æolice affirmant: inter quos est Iliacius Tzetzes. Id obiter moneo, propter quosdam sciolos. Istra in Pyrrho promiscue in Græco scribitur: sed opinor, librarii culpa, ut multa id genus alia.

Ibid. d. *Aut Homerus* Locus est Iliadis libro nono.

Ibid. e. *Romanus vero quispiam celebrans eum* Idem est apud Pausaniam, vltimum eum Græcorum benefactorum fuisse.

Ibid. f. *Ipsi facilitate & simplicitate* ἰσχυρὰ ἐστὶν ἐν Γρæ-

co, & ἀφελὴς Guatinus, Indumentorum tenuitatem & frugalitatem: neque verba neque sensum reddens. Quod enim responsio hospiti data attinebat ad pallii vilitatem & qua ipsæ erroreth mulieris per iocum excusat.

357. b. *Atque hæc in circulis de Philopœmene referuntur* Xyl. vertit, *Hæc ita in confabulationibus de eo dicuntur*. Et annotat: *ἄσπασ*, otiosis & non seriis colloquiis, sed qualia animi causa instituuntur. Guatinus per lusum res dicit. Alias *ἄσπασ* Græcis disputationem de rebus grauibz scholasticam esse, quod & Cicero sit imitatus, non sum ne c. ius.

358. d. *Vinitoribus aut aratoribus* *Βουλανοδὸν*, Guatinus, huiusmodi: quasi si non etiam tum boues agerentur quum arator.

358. d. *Postquam vero subueniens rex Antigonus* Tota res copiose describitur apud Polybium ad finem libri 2. Refert & Pausanias ad finem fere octaui, ubi est mendum in voce *Σικωνία*, quum debeat esse *Σικωνία*. fol. Ald. 220. vers. 1. Meminit huius Sellasia, & conflictus istius, etiam Liius lib. 14.

359. b. *Vtrumque fertur eum simul vnica ansig tur iaculo amplexato* *διελευσέν τε διαμπερὲς ὁμοῦ τῆς μίσης ἕκατεο ἢ ἢ μεταχεινῶν*. Guatinus, *Sub natibus vtrō per cius vtrumque telo*